

Jestem pasterzem

Amos

Śłuchajcie tego słowa, które ja nucę nad wami
jako pieśń żałobną, domu Izraela! – Amos 5:1.

Amos był prorokiem Bożym. Zwykle określa się go jako „Mniejszego Proroka”, co jednak odnosi się do liczby napisanych słów, a nie ważności jego przesłania. Żył za czasów innych proroków: Ozeasza, Micheasza, Izajasza i Jonasa. Był aktywny około 760-755 r. p.n.e. za panowania Jeroboama II. Według Wikipedii, jego śmierć datuje się na 745 r. p.n.e.

Imię „Amos” oznacza „brzemień” lub „nałożyć jarzmo” (Konkordancja Stronga H5986, 6006). Brzemieniem Amosa było ostrzeżenie o nadchodzącym sądzie Bożym. Amos był zwykłym pasterzem, gdy „Pan wziął mnie spoza trzody i rzekł do mnie: Idź, wystąp jako prorok wobec ludu mojego izraelskiego!” (Amos 7: 15). Amos był wyjątkowy, ponieważ mówił o Jahwe jako o Bogu wszystkich ludzi, a nie tylko Izraela. W pierwszym i drugim rozdziale, prorok wspomina o sądzie Bożym dotyczącym pogańskich sąsiadów Izraela. Ich grzechy nie uszły Boskiej uwagi, dlatego polecił Amosowi, aby wygłosił przeciwko nim określone proroctwo. Następnie Amos zwrócił uwagę na niedostatki Izraela, ponieważ „im zostały powierzone wyrocznie Boże” (Rzym. 3: 2).

Tło historyczne

Amos pochodził z Tekoa, wioski na wzgórzach Judei, około 9,5 km na południe od Betlejem. Był farmerem hodującym owce i drzewa figowe (Amos 7:14). Bóg posłał go na północ, aby tam służył Izraelowi. Chociaż Amos miał niskie wykształcenie, to jednak posiadał świetne zdolności oratorskie. Niewiele wiadomo o życiu Amosa i jego rodziny. Nie wiemy, jak długo żył, ale wiemy, że jego przesłanie dotyczyło bałwochwalstwa i grzechów dziesięciu plemion królestwa Izrael. W Amos 3:14 prorok zapowiedział, że Bóg nawiedzi Betel i sprawi, że rogi ołtarzy, używane do oddawania czci złotemu cielcowi, zostaną odcięte. W ten sposób w symboliczny sposób wskazał na zbliżający się koniec bałwochwalczych praktyk.

W owym czasie Jeroboam II był królem Izraela (782-773r.p.n.e.), a Uziasz był królem Judy (767-740 r. p. n. e.) (<http://craigtowens.files.wordpress.com/2014/07/kings-of-Israel-Judah2.ing>). Jeroboam rozszerzył granice Izraela od tych funkcjonujących za czasów króla Salomona i był dumny ze swojej ekspansji.

„Biada wam! którzy się weselicie, a nie macie z czego, mówiąc: Izaliśmy sobie nie naszą mocą wzięli rogi? „(Amos 6:13, BG). Ta ekspansja umożliwiła Izraelowi kontrolowanie szlaków handlowych, dzięki czemu naród wzbogacił się i umocnił swoją pozycję. Ten czas pokoju i dobrobytu doprowadził do największych grzechów bałwochwalstwa Izraela, niesprawiedliwości społecznej i upadku moralnego. Prorok opisuje te warunki w wersecie 14: „Gdyż oto Ja pobudzę przeciwko wam, domu Izraela, lud – mówi Pan, Bóg Zastępów – który dręczył was będzie od przełęczu Hamat aż do potoku na stepie”.

Amos otrzymał od Boga wizję „dwa lata przed trzęsieniem ziemi” (Amos 1: 1). Wyrażenie to jest uważane przez niektórych biblistów za dodane w tym miejscu przez Ezdrasza lub innych autorów kanonu żydowskiego. Według komentarza Jamiesona, Fausseta i Browna, trzęsienie ziemi miało miejsce około 760 r. p.n.e. To samo trzęsienie jest wspomniane w Zach.14:5, gdzie prorocze przesłanie ostrzega Izraela, że Bóg zbierze wszystkie narody do walki przeciw Jerozolimie.

Ogólny zarys księgi Amosa

„Księga Amosa może być podzielona na trzy główne części. Pierwsze dwa rozdziały dotyczą kary jaką Pan dotknie narody. Rozpoczyna się ona od sąsiadujących prowincji: Damaszek, Gaza, Tyr, Edom, Ammon i Moab. Ich przestępstwa to wojny i przemoc. Następnie prorok zbliża się do swej rodzinnej ziemi, do narodu, dla którego Amos jest pasterzem: „Śłuchajcie słowa tego, które Ja wydaję przeciwko wam, to jest narzekania, o domie Izraelski!” (Amos 5:1). Lud mieszkający na południu, Judejczycy, będzie ukarany, ponieważ „odrzucają zakon Pański, i ustaw jego nie przestrzegają” (Amos 2:4)

W końcu, zwraca się do obywateli Izraela, do których przemawia. Tutaj gniew Amosa zmierza do punktu kulminacyjnego, a lista popełnionych przez nich grzechów staje się konkretna i żywa. Są niesprawiedliwi, niemoralni, a przede wszystkim bezwzględni i nieludscy wobec swoich bliźnich; „sprawiedliwego za pieniądze sprzedają, a ubogiego za parę trzewików” (Amos 2:6)

Kolejne trzy rozdziały to ostrzegawcze kazania, z których każde zaczyna się od wezwania „Śłuchajcie tego słowa”. W pozostałych rozdziałach zagrożenia związane z sądem są zbudowane wokół konkretnych symboli: pożerającej wszystko szarańcza, trawiącego ognia, pionu murarskiego, kosza dojrzałych owoców, uderzonej konstrukcji świątyni.

W ostatnich kilku wersetach swej księgi, Amos podtrzy-

muje nadzieję nowego początku po zniszczeniu, o którym prorokował. „Oto oczy panującego Pana przeciwko temu królestwu grzeszącemu, abym je wygładził z oblicza ziemi; wszakże nie wygładzę do szczętu domu Jakóbowemu, mówi Pan” (Amos 9: 8). „Dnia onego wystawię upadły przybytek Dawidowy, a zagrodzę rozierwanie jego, i obaliny jego naprawię, a pobuduję go, jako za dni dawnych” (Amos 9:11) (Informacje zaczerpane z książki: „Who’s Who in the Old Testament”, strona 52, 53, Joan Comay, 1971).

Ostrzeżenia Amosa

Wypowiedzi Amosa zawierają przestrogi przed grzesznym zachowaniem, ostrzeżenia o nadchodzącym sądzie, ale również słowa nadziei. Przejmował się losem uciśnionych i tych, którzy są pozbawieni głosu (Amos 5: 9-11). Inni prorocy w głoszone zapowiedzi wpłatali motywy odkupienia i odnowy. Jednak Amos używa tylko ostatnich pięciu wersetów aby nawiązać do takiego pocieszenia. Wskazuje nadzieję, że „słaby” powstanie przeciwko „mocarzowi” (Amos. 5:9), co wydaje się być proroctwem odnoszącym się do czasów końca; analiza tego wątku przedstawiona została przez Pastora Russell’a w Reprincie 3425:

„Korzystanie z błogosławieństw naszych czasów, choć odbywa się w sposób legalny, zgodnie z prawem, które w swoim czasie było sprawiedliwe, ma najwyraźniej doprowadzić do wielkich doświadczeń – oddanie władzy i finansowej kontroli nad światem w ręce stosunkowo niewielkiej liczby osób. Prawdą jest, że tych kilku „gigantów” jest jeszcze stosunkowo bardzo umiarkowanych w swoich wymaganiach i poczynaniach, niektórzy z nich są nawet hojni. Pismo Święte zdaje się jednak jasno wskazywać, że prędzej czy później ich władza zostanie świadomie lub nieświadomie wykorzystana w ten sposób, że przyniesie ogromne nieszczęście dla wielkich rzesz ludzi, niejako miażdżąc ich pomiędzy dwoma kamieniami młyńskimi. Z tego punktu widzenia słowa proroka mogą być dobrze wykorzystane przez chrześcijaństwo. Możemy być jednak pewni, że osoby dzierżące władzę nie będą skłonni słuchać Amosa czy też kogokolwiek innego, stąd musimy spodziewać się, na co z resztą wskazuje Pismo Święte, że obalenie chrześcijaństwa nastąpi nagle, w czasie ucisku jakiego nie było od powstania narodów. W czasie tego konfliktu Pan, który stworzył Plejady i Oriona, wzmocni słabych przeciwko mocarzom, a osłabieni powstaną przeciwko silnym w anarchii – werset 9.

Końcówka proroctwa Amosa mówi o odrodzeniu Izraela i błogosławieństwie Pana, które będzie wtedy dostępne dla całej ludzkości, w tym pogan. Jest to proroctwo, które Jakub cytował podczas spotkania apostołów w Jerozolimie, mówiąc: „Potem powrócę i odbuduję upadły przybytek Dawida, i odbuduję jego ruiny i podźwignę go, aby pozostali ludzie szukali Pana, a

także wszyscy poganie, nad którymi wezwane zostało imię moje, mówi Pan, który to czyni” (Dzieje Ap. 15: 16, 17). Żyjemy w czasie, kiedy to proroctwo ma się wypełnić. Odrodzenie cielesnego Izraela ma nastąpić w ramach ponownego ustanowienia Królestwa Bożego na ziemi, które kiedyś było ukazane w Królu Dawidzie, lecz które ma być faktycznie ustanowione pod władzą kogoś większego niż Dawid – „Umiłowanego”. Pozostała część ludzkości otrzyma możliwość szukania Pana, gdyż poznanie Pana wypełni całą ziemię”.

Braki Izraela

W Izraelu działo się wiele wydarzeń, przeciwko którym Amos miał się skarżyć. Jego proroctwo wspomina o rażących naruszeniach praw społecznych i cywilnych określonych w Zakonie Mojżeszowym. Sędziowie Izraela przyjmowali łapówki (Amos 2: 6-8), w zamian za które skazywali ludzi sprawiedliwych, naruszających w ten sposób zasady określone w 5 Mojż.16:19: „Nie będziesz nagiął prawa, nie będziesz stronniczy, nie będziesz brał łapówki, gdyż łapówka zaślepia oczy mądrych i zniekształca sprawy tych, którzy mają słuszość.” W wierszu 7, Amos gani synów i ojców współżyjących z tą samą kobietą, być może nierządnicą sakralną w pogańskiej świątyni. Poważniejszym występkiem było natomiast to, że celowo „splugawili Imię świętobliwości Mojej”.

Następnie, Amos 4:1 wspomina o złym traktowaniu biednych i potrzebujących, jakie było wówczas powszechne w Izraelu: „Słuchajcie słowa tego, o krowy Basańskie! któreście na górach Samaryi, które uciskacie nędzników a niszczyacie ubogich, które mówicie panom ich: Przynieście, abyśmy piły”. Prorok porównuje Izrael do tucznych i nieokiełznanych „krów”, tak powszechnych na pogórzu Samarytańskim. To one celebrują swe działania winem, upijając się tak na ciele jak też w sercach i umysłach. W wersecie 2 znajdziemy słowa Bożego ostrzeżenia, jakie zostało do nich skierowane: „Przysiągł panujący Pan przez świętobliwość swoją, iż oto dni idą na was, których nieprzyjacieli weźmie was na haki, a potomki wasze na wędy rybackie”. To proroctwo wypełniło się wówczas, gdy Bóg dozwolił, aby Izrael został wzięty do niewoli asyryjskiej.

Amos scharakteryzował system prawny Izraela jako „piołun”: „Którzy obracacie sąd w piołun, a sprawiedliwość na ziemi opuszczacie” (Amos 5: 7). Jak sprawiedliwość jest słodka, tak niesprawiedliwość jest gorzka, jak gorycz piołunu. Izrael dosłownie rzucił „sprawiedliwość” na ziemię. Sformułowanie to jest podobne do tego użytego później przez proroka Daniela, który wskazał, że papiestwo „porzuciło prawdę na ziemię” (Daniel 8:12).

Amos radzi Izraelowi, aby szukał Boga. „Tego, który uczynił Baby na niebie i Oriona, który cień śmierci w poranek odmienia i dzień w ciemności nocne; który przy-

wołuje wody morskie, a wylewa je na oblicze ziemi, Pan jest imię jego; który pokrzepia słabego przeciwko mocarzowi, tak że ten osłabiał do twierdzy uchodzi” (Amos 5: 8,9). Jednak Izrael nie zmienił się; a wprost przeciwnie, znienawidził tego, „który ich w bramie karze; (...) brzydzą się” (w. 10).

W rozdziale piątym Amos ponownie nazwie Izrael „panną” i nawiąże do jego dawnej, narodowej chwały. Niestety, upadła ona i „nikt nie może jej podnieść” (jako oddzielne królestwo dziesięciu plemion); taką też przyszłość kreśli prorok dla Izraela. Dopiero zapis Amos 9:11 wskazuje, że jest pewna nadzieja: powstanie ona w czasie przyszłego Królestwa Mesjańskiego.

Pan prosi Izraela, aby Go szukał, obiecując życie w zamian za posłuszeństwo. Bóg opisuje siebie jako twórcę konstelacji Plejad (harmonii) i Oriona (zwycięzcy), aby w ten sposób podkreślić swą rangę i chwałę. Amos był pasterzem w związku z czym zapewne często miał okazję oglądać te gwiazdozbiory na czystym, nocnym niebie (Psalm 19:1).

Izrael został zganiony również i za to, że opodatkował ubogich podczas gdy elity mieszkaly w luksusie. Zaniedbywanie ubogich było powszechnym błędem popełnianym w Izraelu. niesprawiedliwość w codziennym postępowaniu z współplemioncami była oczywista dla Boga, który powiedział „Szukajcie dobrego a nie złego, abyście żyli (...). Miejcie w nienawiści złe, a miłujcie dobre, a sąd postanówcie w bramie” (Amos 5:14,15).

W rozdziale 5:18, prorok przechodzi do problematyki Dnia Pańskiego. Zadaje Izraelowi retoryczne pytanie: „Biada tym, którzy żądają dnia Pańskiego! cóż wam po tym dniu Pańskim?” Bóg oświadcza, że dzień ten „jest ciemnością, a nie światłością”. Co mogło wywołać takie pytanie? Czy Izrael oczekiwał dnia zwycięstwa nad wszystkimi swoimi wrogami, czy też traktował swe cenne obietnice jak pewnego rodzaju marzenie? Niezależnie od przyjętej perspektywy, Jahwe oznajmił, że Dzień Pański będzie dla nich zgubny. Oświadczenie, że błędnie rozumieją Dzień Pański, musiało być dla nich zaskakujące. Być może zadaniem Amosa było również przekazanie duchowemu Izraelowi pewnych informacji na temat czasów ostatecznych, w których żyjemy.

Bóg wezwał Izrael, aby rozwiązał problem swojej duchowej hipokryzji. W wersetach od 21 do 23 w mocnych słowach odrzucił ich praktyki religijne, wywodzące się z Przymierza Zakonu: „Nienawidzę

waszych świąt, gardzę nimi, i nie podobają mi się wasze uroczystości świąteczne. Nawet gdy mi składacie ofiary całopalne i ofiary z pokarmów, nie mam w nich upodobania, a na ofiary pojednania z tłustych waszych cieląt nie mogę patrzeć”. Izraelici jedynie pozornie praktykowali rytuały związane z uwielbieniem Pana, jednak ich serca i umysły były dalekie od służby dla Niego.

Ważne wersety

Amosa 3:2. W przesłaniu Amosa niektóre wypowiedzi mają szczególnie doniosłe znaczenie. „Tylko o was zażyczyłem się spośród wszystkich pokoleń ziemi, dlatego was będę karał za wszystkie wasze winy” (Amosa 3: 2). Odnosząc się do wszystkich 12 plemion, Bóg ostrzega, że jego osobiste poznanie Izraela wiąże się ze szczególnym karaniem. Hebrajski czasownik yada (Konkordancja Stronga H3045), przetłumaczony jako „poznać”, jest tym samym słowem, jakie użyte zostało dla opisania Bożego „poznania” proroka Jeremiasza (Jer. 1:5), gdy ten był jeszcze w łonie swej matki. Jako naśladowcy Baranka możemy opierać się na Bożych obietnicach i podnosić głowy z nadzieją, gdy patrzymy wstecz na nasze życie i dostrzegamy Jego kierownictwo w naszym poświęceniu a następnie w czasie naszego uświęcenia.

Amosa 3:7 powiada: „Zaiste, nie czyni Wszechmogący Pan nic, jeżeli nie objawił swojego planu swoim sługom, prorokom”. Ta zasada została zilustrowana w Bożych relacjach z Abrahamem (1 Mojż.18:17), Dawidem (Ps. 25:14), oraz apostołami i uczniami Jezusa (Jan 15:15; 17: 25,26). Te wersety ilustrują nam Boże pragnienie abyśmy poznali Prawdę i nadchodzące prorocze wydarzenia, aby były one pomocne dla naszego zbudowania. Chociaż Bóg zawsze uprzedzał cywilizacje o zbliżających się sądach, to jednak zarezerwował pewne „tajemnice” dla osób najbliższych Mu w posłuszeństwie i służbie.

„Tajemnicę, zakrytą od wieków i od pokoleń, a teraz objawioną świętym jego. Im to chciał Bóg dać poznać, jak wielkie jest między poganami bogactwo chwały tej tajemnicy, którą jest Chrystus w was, nadzieja chwały” (Kol.1:26-28).

Amen!

Costelli Michael